evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš
Datum: 23.9.2012
Ročník: prima
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: **Stavba slova a pravopis**
Klíčová slova: Slovotvorný základ, přípona, předpona
Anotace: Prezentace seznamuje žáky s pojmy slova základová, slova odvozená, slova odvozená příponami a předponami

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Slovotvorný základ

- Najdi, co mají tato slova společného:

rod - rodný - rodiště

půl - půlka - půlit

moře - mořský

Slovotvorný základ

- **je základem pro vytvoření nového slova – přechází ze *základového slova* na *odvozené slovo.***

- Půlka = 2 stejné části nějaké věci
- Půlit = činnost, při které věc rozdělíme na 2 části

Přípona

- Část, kterou bylo slovo vytvořeno, je ***přípona***. Pomocí této přípony vytváříme slova s novým významem.

- ***kov*** ***kov - ář*** ***kov - at***

Uveď k odvozeným slovům slova základová:

pole

učitelka

krásně

květina

cukrovat

Předpona

- Další možností, jak vytvořit nové slovo, je pomocí ***předpony***. Obvykle se připojuje k celému slovu:

jíst ***do – jíst***

let ***ná – let*** ***vý - let***

Vyznač *slovotvorný základ* a urči, zda byla slova odvozena pomocí *předpon a přípon:*

pradědeček

opravit

vydávat

náčelník

Co umíme:

- Rozlišit slova základová a odvozená
- Najít slovotvorný základ
- Co je předpona a přípona
- Co se stane se slovem, když ke slovu přidáme předponu nebo příponu

Zdroje

- Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy. Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první.
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání.
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967
- Český jazyk pro základní školy. E. Hošnová, I. Bozděchová, P. Mareš, V. Styblík, I. Svobodová. SPN, as, Praha 2006